

Obsah

Předmluva	23
---------------------	----

A. OBECNÉ OTÁZKY PSYCHOLOGIE

I. Vývoj názorů na předmět psychologie	29
II. Cíle a úkoly psychologie	38
1. Vývoj marxistické psychologie	38
2. Metody psychologie	48
III. Vztah mezi hmotným a duševním	54
IV. Psychika jako funkce mozku a jako odraz skutečnosti	61
1. Psychika — vlastnost vysoce organizované hmoty	61
2. Odraz skutečnosti a psychika	63
3. Stupně odrazu skutečnosti	66
V. Evoluce nervových funkcí a psychiky	72
1. Dráždivost a počátky nervové činnosti	74
2. Evoluce nervové soustavy u mnohobuněčných živočichů	76
3. Nervová soustava obratlovců a její fylogeneze	78
4. Hlavní etapy vývoje nervové soustavy a její funkce u člověka	80
5. Evoluce nervové funkce a odraz	86
6. Nervové reflexy a psychika	89
VI. Vznik a vývoj psychiky	95
1. Automatické chování a vědomá činnost	96
2. Dialektika vnějších i vnitřních podmínek a aktivita odrazu	103
3. Příčiny vzniku psychiky	110
VII. Podíl činnosti na vytváření člověka	121
1. O pojmu činnost	122
2. Struktura činnosti a úroveň jejího řízení	131
3. Mechanismy cílevědomého jednání	138
VIII. Dialektika společenského a individuálního vědomí a osobnost	144
1. Jednota společenského i individuálního vědomí	144
2. Vědomí a praktická zkušenost člověka	150
3. Ontogeneze fyziologických mechanismů vědomí	152
4. Vědomí a osobnost	156

B. POZNÁVACÍ PROCESY

I. Čítí a vnímání	169
1. Psychofyzika	169
a) Podnětové prahy	171
b) Reakční čas	175

2. Odras a vnímání	178
3. Vnímání a činnost	184
4. Percepční procesy	188
a) Základní percepční procesy	188
b) Kauzalita a pravděpodobnost v lidském vnímání	189
c) Předmětnost lidského vnímání	191
d) Kontinuita a diskontinuita lidského vnímání	193
e) Konstantnost vnímání	196
f) Historičnost lidského vnímání	197
5. Charakteristika vjemů a výsledků vnímání	198
a) Klam a iluze	199
b) Paobrazy, perseverační a eidetické představy	205
6. Klasifikace vjemů	208
a) Zrakové vjemy	209
b) Sluchové vjemy	210
c) Chutové vjemy	211
d) Čichové vjemy	212
e) Kožní vjemy	212
f) Kinestetické vjemy	213
7. Složitě vjemy	213
II. Paměť a učení	215
1. Vývoj názorů na paměť	215
2. O povaze paměti	218
3. Krátkodobá paměť	222
4. Zapomínání a jeho příčiny	229
a) Základní faktory zapomínání	229
b) Interference a zapomínání	231
5. Učení a dlouhodobá paměť	235
a) Učení a jeho druhy	237
b) Vztah mezi učením a pamětí	248
6. Učení, činnost a vývoj schopností	253
III. Pozornost	259
1. Vývoj názorů na povahu pozornosti	259
2. Vymezení pojmu pozornosti a její výzkum	262
3. Vlastnosti pozornosti	266
a) Rozsah pozornosti	266
b) Oscilace pozornosti	267
c) Distribuce pozornosti	269
4. Vztah vlastností pozornosti k osobnosti	270
5. Výklad pozornosti a druhy pozornosti	270
IV. Představy a obrazotvornost	274
1. Vymezení a charakteristika představ	274
2. Vytváření představ	279
3. Klasifikace představ	280
4. Vlastnosti představ a jejich zjišťování	284
5. Fantazie a tvořivá činnost	287

4. Die Beziehung der Aufmerksamkeitseigenschaften zur Persönlichkeit	270
5. Die Auslegung und die Arten der Aufmerksamkeit	270
IV. Die Vorstellungen und die Einbildungskraft	274
1. Die Definition und die Charakteristik der Vorstellungen	274
2. Die Entstehung der Vorstellungen	279
3. Die Klassifikation der Vorstellungen	280
4. Die Eigenschaften der Vorstellungen und ihre Feststellung	284
5. Die Phantasie und die schöpferische Tätigkeit	287
V. Die Zeichenprozesse und die Psychologie der Sprache	290
1. Zur Zeichentheorie in der Psychologie	292
a) Die Auslegung der Zeichen in der marxistischen Psychologie	292
b) Der behavioristische Zutritt zur Zeichenerforschung	299
2. Die Einheit des Zeichens und seiner Bedeutung	301
3. Die Zeichensysteme und die Sprache	305
a) Die Funktion der Zeichensysteme	305
b) Die Sprache als Zeichensystem	306
4. Die Psychologie der Sprache	307
a) Theoretische Ausgangspunkte	308
b) Die Sprache und das Denken	312
VI. Die Psychologie des Denkens	317
1. Der Gegenstand der Psychologie des Denkens	318
2. Begriffsbildende Prozesse	323
a) Die Experimentalerforschung der Entstehung von Bedeutungen und Begriffen	325
b) Das Lernen und die begriffsbildenden Prozesse	328
c) Ein Modell des Lernens der Begriffe durch Zeichen	330
d) Die Theorie der Entstehung von Bedeutungen und Begriffen	330
3. Das Denken im Prozeß der Lösung eines Problems	336
a) Das schöpferische Suchen der Lösungen	336
b) Die Rolle der Eigenreflexion im schöpferischen Denken	344
4. Die Psychologie der Intelligenz	350

C. DIE DYNAMIK DES VERHALTENS UND DER TÄTIGKEIT

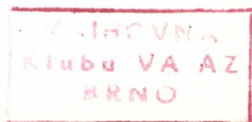
I. Der Prozeß und die Struktur der menschlichen Tätigkeit	359
1. Die Struktur und die Regulation der menschlichen Tätigkeit	361
2. Die Arbeit, das Spiel und das Lernen	371
II. Die Emotionen und das Verhalten	377
1. Die Einheit der äußeren und der inneren Bedingtheit der Emotionen	378
2. Die allgemeine Aktivierung der psychischen Tätigkeit	381
3. Die Aktivierung und die Emotionen	384
4. Die psychische Spannung und die Aktivierung	386
5. Die emotionalen Prozesse und Bedürfnisse	390
6. Die Eigenschaften der emotionalen Widerspiegelung der Realität	394
7. Verschiedentliche Qualitäten des emotionalen Erlebnisses	401

8. Das Gefühlsleben des Menschen	403
a) Die Spezifität der menschlichen Emotionen	404
b) Die Einteilung der höheren Gefühle	408
III. Die Motivierung des menschlichen Verhaltens	409
1. Der Begriff „Motivierung“	409
2. Die Arten der Motive und der Motivierungsdispositionen	411
a) Allgemeine Charakteristik der Bedürfnisse und der Interessen	414
b) Die Dialektik der Entwicklung menschlicher Bedürfnisse und Interessen	420
3. Die Hierarchisierung der Motive	422
a) Der strukturelle Zutritt	422
b) Die Struktur und Dynamik der Verhaltensmotivierung während der Belastung	424
c) Eine Übersicht der Entwicklung	426
4. Die Theorie der Motivierung	428
IV. Die bewußte Regulation der Tätigkeit und die Willensprozesse	433
1. Einleitung	433
2. Die Determination der Tätigkeit und die Willenshandlung	436
3. Das Entstehen und die Entwicklung des Willens	442
4. Bewußte und unbewußte Komponenten der Willensregulation	450
5. Die Vorbereitung des Aktionsplans	453
6. Die Durchführung des Aktionsplans	459
V. Die Geschicklichkeiten und die sensomotorische Regulation	465
1. Eine Charakteristik der Geschicklichkeiten	465
2. Theoretische Ausgangspunkte des sensomotorischen Lernens	468
3. Das Entstehen und die Regulation der Tätigkeit	475
a) Die Zahl der Wiederholungen und die Einübungsphasen	476
b) Die durch die Zeit bestimmten Beziehungen in der Aneignung von Geschicklichkeiten	478
c) Informationen mit Rückkopplung	481
4. Das Funktionssystem der Tätigkeit und die Entwicklung der sensomotorischen Fähigkeiten	485

D. DIE GRUNDEBENEN DER ENTWICKLUNG DER PSYCHE UND DIE PERSÖNLICHKEIT

I. Die psychisch-soziale Ebene der Bewegung der Materie	491
1. Die Grundformen der Bewegung der Materie	492
2. Die Dialektik des gesellschaftlichen und des psychischen	497
II. Die Beziehungen zwischen dem Biologischen und dem Gesellschaftlichen in der Entwicklung des Menschen	504
1. Die Entwicklung der Aktivität der psychischen Widerpiegelung	504
2. Das Entstehen des Subjekts der Tätigkeit	510
III. Das Entstehen und die Entwicklung der Persönlichkeit	521
1. Die Formierung der Persönlichkeit	521
2. Die Struktur der Persönlichkeit	528
3. Die Eigenschaften der Persönlichkeit	536

Zusammenfassung — tschechisch	547
— russisch	560
— englisch	576
Die psychologischen Grundbegriffe	591
Übungen	600
Bibliographie.	606
Namenverzeichnis	631
Sachverzeichnis	636

Contents

Preface	23
-------------------	----

A. GENERAL PROBLEMS OF PSYCHOLOGY

I. Development of ideas about the subject of psychology	29
II. Objectives and tasks of psychology	38
1. The development of Marxist psychology	38
2. Methods in psychology	48
III. Mind and Body problem	54
IV. Mind as a function of the brain and as a reflection of reality	61
1. Mind — feature of highly organized matter	61
2. Reflection of reality and mind	63
3. Levels of reflection	66
V. Evolution of nervous functions and mind	72
1. Irritability and early stages of nervous activity	74
2. Evolution of the nervous system in polycell animals	76
3. Nervous system in vertebrates and its phylogeny	78
4. Main stages in the development of the nervous system and its function in man	80
5. Evolution of the nervous function and reflection	86
6. Nervous reflexes and mind	89
VI. The development of mind	95
1. Automatic behaviour and conscious activity	96
2. The dialectics of external and internal conditions and activity of reflection	103
3. Causes of the genesis of mind	110
VII. The share of activity in the formation of man	121
1. On the concept of activity	122
2. Structure of activity and levels of its control	131
3. Mechanisms of purposive activity	138
VIII. The dialectics of social and individual consciousness, personality	144
1. Unity of social and individual consciousness	144
2. Consciousness and the practical experience of man	150
3. Ontogenesis of physiological mechanisms of consciousness	152
4. Consciousness and personality	156

B. COGNITIVE PROCESSES

I. Sensation and perception	169
1. Psychophysics	169
a) Stimuli thresholds	171
b) Reaction time	175
2. Reflection and perception	178
3. Perception and activity	184
4. Perceptual processes	188
a) Basic perception	188
b) Causality and probability in human perception	189
c) Objectiveness of human perception	191
d) Continuity and discontinuity of human perception	193
e) Constancy of perception	196
f) Historical nature of human perception	197
5. Characterization of perception and of perceptual results	198
a) Illusion	199
b) After-images, perseverance and eidetic images	205
6. Classification of perception	208
a) Visual perception	209
b) Auditory perception	210
c) Taste perception	211
d) Olfactory perception	212
e) Skin perception	212
f) Kinesthetic perception	213
7. Complex percepts	213
II. Memory and learning	215
1. Development of ideas regarding memory	215
2. On the nature of memory	218
3. Short-term memory	222
4. Forgetting and its causes	229
a) Basic factors of forgetting	229
b) Interference and forgetting	231
5. Learning and long-term memory	235
a) Learning and its kinds	237
b) Relationship between learning and memory	248
6. Learning, activity and development of abilities	253
III. Attention	259
1. Development of ideas regarding the nature of attention	259
2. Definition of the concept attention and its investigation	262
3. Features of attention	266
a) Extent of attention	266
b) Oscillation of attention	267
c) Distribution of attention	269
4. The relation between attention features and personality	270
5. Explanation and kinds of attention	270

IV. Images and imagination	274
1. Definition and characteristics of images	274
2. The formation of images	279
3. Classification of images	280
4. Features of images and their determination	284
5. Imagination and creative activity	287
V. Sign processes and psychology of language	290
1. On the theory of signs in psychology	292
a) Explanation of signs in Marxist psychology	292
b) Behavioristic approach to the study of signs	299
2. Unity of sign and meaning	301
3. Sign systems and language	305
a) Functions of sign systems	305
b) Language as a sign system	306
4. Psychology of language	307
a) Theoretical bases	308
b) Language and thinking	312
VI. Psychology of thinking	317
1. The subject of psychology of thinking	318
2. Concept-formation processes	323
a) Experimental investigation of the formation	325
b) Learning and concept formation	328
c) Model of sign-conceptual learning	330
d) Theory of meaning and concept formation	333
3. Thinking in the process of problem solving	336
a) Creative seeking of new ways of solution	336
b) The role of selfreflection in creative thinking	344
4. Psychology of intelligence	350
C. DYNAMICS OF BEHAVIOUR AND ACTIVITY	
I. The process and structure of human activity	359
1. Structure and regulation of human activity	361
2. Work, play and learning	371
II. Emotions and behaviour	377
1. Unity of external and internal conditions of emotions	378
2. General activation of psychological activity	381
3. Activation and emotion	384
4. Psychological tension and activation	386
5. Emotional processes and needs	390
6. Features of the emotional reflection of reality	394
7. Different qualities of emotional experience	401
8. Emotional life of man	403
a) Specificity of emotions in man	404
b) Classification of higher emotions	408
III. Motivation of human behaviour	409
1. The concept of motivation	409
2. Kinds of motives and motivation dispositions	411

a) General characteristics of needs and interests	414
b) The dialectics of the development of human needs and interests	420
3. Hierarchisation of motives	422
a) Structural approach	422
b) Motivation of behaviour under load	424
c) Developmental survey	426
4. Theory of motivation	428
IV. Conscious regulation of behaviour and voluntary action	433
1. Introduction	433
2. Determination of human behaviour and voluntary action	436
3. The genesis and development of the will	442
4. Conscious and unconscious components of voluntary regulation	450
5. Preparation of the plan of activity	453
6. Implementation of the plan of activity	459
V. Skills and sensorymotor regulation	465
1. Characteristics of skills	465
2. Theoretical bases of sensorymotor learning	468
3. Formation and regulation of activity	475
a) Number of repetitions and phases of training	476
b) Time relations in formation of skills	478
c) Feedback information	481
4. Functional system of activity and the development of sensorymotor abilities	485
D. BASIC LEVELS OF MIND AND PERSONALITY DEVELOPMENT	
I. Psychological level of movement of matter	491
1. Basic forms of movement of matter	492
2. The dialectics of the social and the psychological movement	497
II. The relationship of the biological and the social in the development of man	504
1. The development of the activity of psychological reflection	504
2. The formation of the subject of human activity	510
III. The formation and development of personality	521
1. Personality formation	521
2. Structure of personality	528
3. Features of personality	536
Summary — Czech	547
— Russian	560
— English	576
Basic psychological concepts	591
Exercises	600
Literature	606
Index of names	631
Subject index	636

V. Znakové procesy a psychologie řeči	290
1. K teorii znaků v psychologii	292
a) Výklad znaků v marxistické psychologii	292
b) Behavioristický přístup ke studiu znaků	299
2. Jednota znaku a významu	301
3. Znakové systémy a řeč	305
a) Funkce znakových systémů	305
b) Řeč jako znaková soustava	306
4. Psychologie řeči	307
a) Teoretická východiska	308
b) Řeč a myšlení	312
VI. Psychologie myšlení	317
1. Předmět psychologie myšlení	318
2. Pojmotvorné procesy	323
a) Experimentální studium vytváření významů a pojmů	325
b) Učení a pojmotvorné procesy	328
c) Model znakové pojmového učení	330
d) Teorie vytváření významu a pojmu	333
3. Myšlení v procesu řešení problému	336
a) Tvořivé hledání způsobů řešení	336
b) Úloha sebereflexe v tvořivém myšlení	344
4. Psychologie inteligence	350

C. DYNAMIKA CHOVÁNÍ A ČINNOSTI

I. Proces a struktura lidské činnosti	359
1. Skladba a regulace činnosti člověka	361
2. Práce, hra a učení	371
II. Emoce a chování	377
1. Jednota vnější a vnitřní podmíněnosti emocí	378
2. Obecná aktivace psychické činnosti	381
3. Aktivace a emoce	384
4. Psychické napětí a aktivace	386
5. Emocionální procesy a potřeby	390
6. Vlastnosti emocionálního odrazu skutečnosti	394
7. Rozdílné kvality emocionálního prožitku	401
8. Citový život člověka	403
a) Specifičnost emocí u člověka	404
b) Rozdělení vyšších citů	408
III. Motivace lidského chování	409
1. Pojem motivace	409
2. Druhy motivů a motivačních dispozic	411
a) Obecná charakteristika potřeb a zájmů	414
b) Dialektika rozvoje potřeb a zájmů člověka	420
3. Hierarchizace motivů	422
a) Strukturální přístup	422

b) Motivace chování v zátěži	424
c) Vývojový přehled	426
4. Teorie motivace	428
IV. Vědomá regulace činnosti a volní procesy	433
1. Úvod	433
2. Determinace činnosti a volní jednání	436
3. Vznik a vývoj vůle	442
4. Vědomé a nevědomé komponenty volní regulace	450
5. Příprava plánů činnosti	453
6. Realizace plánů činnosti	459
V. Dovednosti a senzomotorická regulace	465
1. Charakteristika dovedností a schopností	465
2. Teoretická východiska senzomotorického učení	468
3. Vytváření dovednosti a regulace činnosti	475
a) Počet opakování a fáze nácviku	476
b) Časové vztahy v osvojování dovedností	478
c) Zpětnovazební informace	481
4. Funkční systém činnosti a rozvoj senzomotorických schopností	485
 D. ZÁKLADNÍ ÚROVNĚ VÝVOJE PSYCHIKY A OSOBNOST 	
I. Psychosociální úroveň pohybu hmoty	491
1. Základní formy pohybu hmoty	492
2. Dialektika sociálního a psychického	497
II. Vztah biologického a sociálního ve vývoji člověka	504
1. Vývoj aktivity psychického odrazu	504
2. Vznik subjektu činnosti	510
III. Vznik a vývoj osobnosti	521
1. Formování osobnosti	521
2. Struktura osobnosti	528
3. Vlastnosti osobnosti	536
Resumé — české	547
— ruské	560
— anglické	576
Základní psychologické pojmy	591
Cvičení	600
Literatura	606
Jmenný rejstřík	631
Věcný rejstřík	636

Содержание

Предисловие	23
-----------------------	----

А. ОБЩИЕ ВОПРОСЫ ПСИХОЛОГИИ

I. Развитие взглядов на предмет психологии	29
II. Цели и задачи психологии	38
1. Развитие марксистской психологии	38
2. Методы психологии	48
III. Связь между материальным и духовным	54
IV. Психика как функция мозга и как отражение действительности	61
1. Психика — свойство высокоорганизованной материи	61
2. Отражение действительности и психика	63
3. Механизмы целенаправленного поведения	66
V. Эволюция нервных функций и психики	72
1. Единство общественного и индивидуального сознания	74
2. Эволюция нервной системы у многоклеточных организмов	76
3. Нервная система позвоночных и ее филогенез	78
4. Главные этапы развития нервной системы и ее функций у человека	80
5. Эволюция нервной функции и отражение	86
6. Нервные рефлексы и психика	89
VI. Возникновение и развитие психики	95
1. Автоматическое поведение и сознательная деятельность	96
2. Диалектика внешних и внутренних условий и активность отражения	103
3. Причины возникновения психики	110
VII. Роль деятельности в формировании человека	121
1. О понятии деятельности	122
2. Структура деятельности и уровни ее управления	131
3. Механизм целенаправленного поведения	138
VIII. Диалектика общественного и индивидуального сознания и личность	144
1. Единство общественного и индивидуального сознания	144
2. Сознание и практический опыт человека	150
3. Онтогенез физиологических механизмов сознания	152
4. Сознание и личность	156

Б. ПОЗНАВАТЕЛЬНЫЕ ПРОЦЕССЫ

I. Ощущение и восприятие	169
1. Психофизика	169

а) пороги раздражителей	171
б) время реакции	175
2. Отражение и восприятие	178
3. Восприятие и деятельность	184
4. Процессы восприятия	188
а) Основные процессы восприятия	188
б) Причинность и вероятность в человеческом восприятии	189
в) Предметность человеческого восприятия	191
г) Прерывность и непрерывность человеческого восприятия	193
д) Константность и восприятия	196
е) Историчность человеческого восприятия	197
5. Характеристика восприятия и его результатов	198
а) Иллюзии	199
б) Последовательные образы, персеверационные и эйдетические представления	205
6. Классификация восприятий	208
а) Зрительное восприятие	209
б) Слуховое восприятие	210
в) Вкусовое восприятие	211
г) Обонятельное восприятие	212
д) Кожное восприятие	212
е) Кинэстетическое восприятие	213
7. Комплексные восприятия	213
II. Память и учение	215
1. Развитие взглядов на память	215
2. О природе памяти	218
3. Кратковременная память	222
4. Забывание и его причины	229
а) Основные факторы забывания	229
б) Интерференция и забывание	231
5. Учение и долговременная память	235
а) Учение и его виды	237
б) Связь между учением и памятью	248
6. Учение, деятельность и развитие способностей	253
III. Внимания	259
1. Развитие взглядов на природу внимания	259
2. Определение понятия внимания и его значений	262
3. Свойства внимания	266
а) Объем внимания	266
б) Колебание внимания	267
в) Распределение внимания	269
4. Связь между свойствами внимания и личностью	270
5. Значение внимания и виды внимания	270
IV. Представление и воображение	274
1. Определение и характеристика представлений	274
2. Формирование представлений	279
3. Классификация представлений	280

4. Свойства представлений и их установление	284
5. Фантазия и творческая деятельность	287
V. Знаковые процессы и психология речи	290
1. К теории знаков в психологии	292
а) Понимание знаков в марксистской психологии	292
б) Бихевиористский подход к изучению знаков	299
2. Единство знака и значения	301
3. Знаковые системы и речь	305
а) Функция знаковых систем	305
б) Речь как знаковая система	306
4. Психология речи	307
а) Теоретические положения	308
б) Речь и мышление	312
VI. Психология мышления	317
1. Предмет психологии мышления	318
2. Процессы образования понятий	323
а) Экспериментальное исследование образования значений и понятий	325
б) Учение и процессы образования понятий	328
в) Модель знаково-понятийного учения	330
г) Теория формирования значений и понятий	333
3. Мышление в процессе решения проблем	336
а) Творческий поиск способов решения	336
б) Роль саморефлексии в творческом мышлении	344
4. Психология интеллекта	350
V. ДИНАМИКА ПОВЕДЕНИЯ И ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	
I. Процесс и структура человеческой деятельности	359
1. Состав и регуляция деятельности человека	361
2. Труд, игра и учение	371
II. Эмоции и поведение	377
1. Единство внешней и внутренней обусловленности эмоций	378
2. Общая активация психической деятельности	381
3. Активация и эмоции	384
4. Психическое напряжение и активация	386
5. Эмоциональные процессы и потребности	390
6. Свойства эмоционального отражения действительности	394
7. Различные качества эмоционального переживания	401
8. Эмоциональная жизнь человека	403
а) Специфика эмоций у человека	404
б) Классификация высших чувств	408
III. Мотивация человеческого поведения	409
1. Понятие мотивации	409
2. Виды мотивов и мотивационных диспозиций	411
а) Общая характеристика потребностей и интересов	414
б) Диалектика развития потребностей и интересов человека	420
3. Иерархизация мотивов	422
а) Структурный подход	422

б) Мотивация поведения в напряженных условиях	424
в) История развития	426
4. Теории мотивации	428
IV. Сознательная регуляция деятельности и волевые процессы	433
1. Введение	433
2. Детерминированность деятельности и волевое поведение	436
3. Возникновение и развитие воли	442
4. Сознательные и бессознательные компоненты волевой регуляции	450
5. Подготовка планов деятельности	453
6. Реализация планов деятельности	459
V. Умение и сенсомоторная регуляция	465
1. Характеристика умений	465
2. Теоретические основы сенсомоторного учения	468
3. Формирование и регуляция деятельности	475
а) Число повторений и фазы тренировки	476
б) Временные отношения в освоении умения	478
в) Обратносвязевая информация	481
4. Функциональная система деятельности и развитие сенсомоторных способностей	485
 Г. ОСНОВНЫЕ УРОВНИ РАЗВИТИЯ ПСИХИКИ И ЛИЧНОСТЬ	
I. Психосоциальный уровень движения материи	491
1. Основные формы движения материи	492
2. Диалектика социального и психического	497
II. Отношение биологического и социального в развитии человека	504
1. Развитие активности психического отражения	504
2. Возникновение субъекта деятельности	510
III. Возникновение и развитие личности	521
1. Формирование личности	521
2. Структура личности	528
3. Свойства личности	536
Резюме — чешское	547
— русское	560
— английское	576
Основные психологические понятия	591
Упражнения	600
Литература	606
Именной указатель	631
Тематический указатель	636

Inhaltsverzeichnis

Vorwort	23
-------------------	----

A. ALLGEMEINE FRAGEN DER PSYCHOLOGIE

I. Die Entwicklung der Ansichten über den Gegenstand der Psychologie	29
II. Die Ziele und die Aufgaben der Psychologie	38
1. Die Entwicklung der marxistischen Psychologie	38
2. Die Methoden der Psychologie	48
III. Die Beziehungen zwischen dem Geistigen und dem Materiellen	54
IV. Die Psyche als Gehirnfunktion und als Widerspiegelung der Realität	61
1. Die Psyche — eine Eigenschaft der höchst organisierten Materie	61
2. Die Widerspiegelung der Realität und die Psyche	63
3. Die Stufen der Widerspiegelung der Realität	66
V. Die Evolution der Nervenfunktionen und der Psyche	72
1. Die Reizbarkeit und die Anfänge der Nerventätigkeit	74
2. Die Evolution des Nervensystems bei den vielzelligen Lebewesen	76
3. Das Nervensystem bei den Wirbeltieren und seine Phylogenese	78
4. Die Hauptetappen der Entwicklung des Nervensystems und seine Funktion bei dem Menschen	80
5. Die Evolution der Nervenfunktion und die Widerspiegelung	86
6. Die Nervenreflexe und die Psyche	89
VI. Das Entstehen und die Entwicklung der Psyche	95
1. Das automatische Verhalten und die bewußte Tätigkeit	96
2. Die Dialektik der äußeren und der inneren Bedingungen und die Aktivität der Widerspiegelung	103
3. Die Entstehungsgründe der Psyche	110
VII. Der Anteil der Tätigkeit an der Gestaltung des Menschen	121
1. Über den Begriff „Tätigkeit“	122
2. Die Struktur der Tätigkeit und die Ebenen ihrer Steuerung	131
3. Die Mechanismen der zielbewußten Handlung	138
VIII. Die Dialektik des gesellschaftlichen und des individuellen Bewußtseins und Persönlichkeit	144
1. Die Einheit des gesellschaftlichen und des individuellen Bewußtseins	144
2. Das Bewußtsein und die praktische Erfahrung des Menschen	150
3. Die Ontogenese der physiologischen Mechanismen des Bewußtseins	152
4. Das Bewußtsein und die Persönlichkeit	156

B. DIE ERKENNTNISPROZESSE

I. Das Empfinden und das Wahrnehmen	169
1. Die Psychophysik	169
a) Die Antriebsschwellen	171
b) Die Reaktionszeit	175
2. Die Widerspiegelung und das Wahrnehmen	178
3. Das Wahrnehmen und die Tätigkeit	184
4. Die Wahrnehmungsprozesse	188
a) Die Grundprozesse des Wahrnehmens	188
b) Die Kausalität und die Wahrscheinlichkeit im menschlichen Wahrnehmen	189
c) Die Gegenständlichkeit des menschlichen Wahrnehmens	191
d) Die Kontinuität und die Diskontinuität	193
e) Die Unveränderlichkeit des Wahrnehmens	196
f) Das Historische des menschlichen Wahrnehmens	197
5. Die Charakteristik der Wahrnehmungen und der Ergebnisse des Wahrnehmens	198
a) Die Sinnestäuschungen und die Illusion	199
b) Nachbilder, perseverierende und eidetische Vorstellungen	205
6. Die Klassifikation der Wahrnehmungen	208
a) Seh wahrnehmungen	209
b) Gehör wahrnehmungen	210
c) Geschmack wahrnehmungen	211
d) Geruch wahrnehmungen	212
e) Haut wahrnehmungen	212
f) kinetisch-ästhetische Wahrnehmungen	213
7. Komplexe Wahrnehmungen	213
II. Das Gedächtnis und das Lernen	215
1. Die Entwicklung der Ansichten über das Gedächtnis	215
2. Von der Wesensart des Gedächtnis	218
3. Das kurzfristige Gedächtnis	222
4. Das Vergessen und seine Ursachen	229
a) Die Grundfaktoren des Vergessens	229
b) Die Interferenz und das Vergessen	231
5. Das Lernen und das langfristige Gedächtnis	235
a) Das Lernen und seine Arten	237
b) Die Beziehung zwischen dem Lernen und dem Gedächtnis	248
6. Das Lernen, die Tätigkeit und die Entwicklung der Fähigkeiten	253
III. Die Aufmerksamkeit	259
1. Die Entwicklung der Ansichten über die Wesensart der Aufmerksamkeit	259
2. Die Definition des Begriffs „Aufmerksamkeit“ und seine Erforschung	262
3. Die Eigenschaften der Aufmerksamkeit	266
a) Der Umfang der Aufmerksamkeit	266
b) Die Oszillation der Aufmerksamkeit	267
c) Die Verteilung der Aufmerksamkeit	269